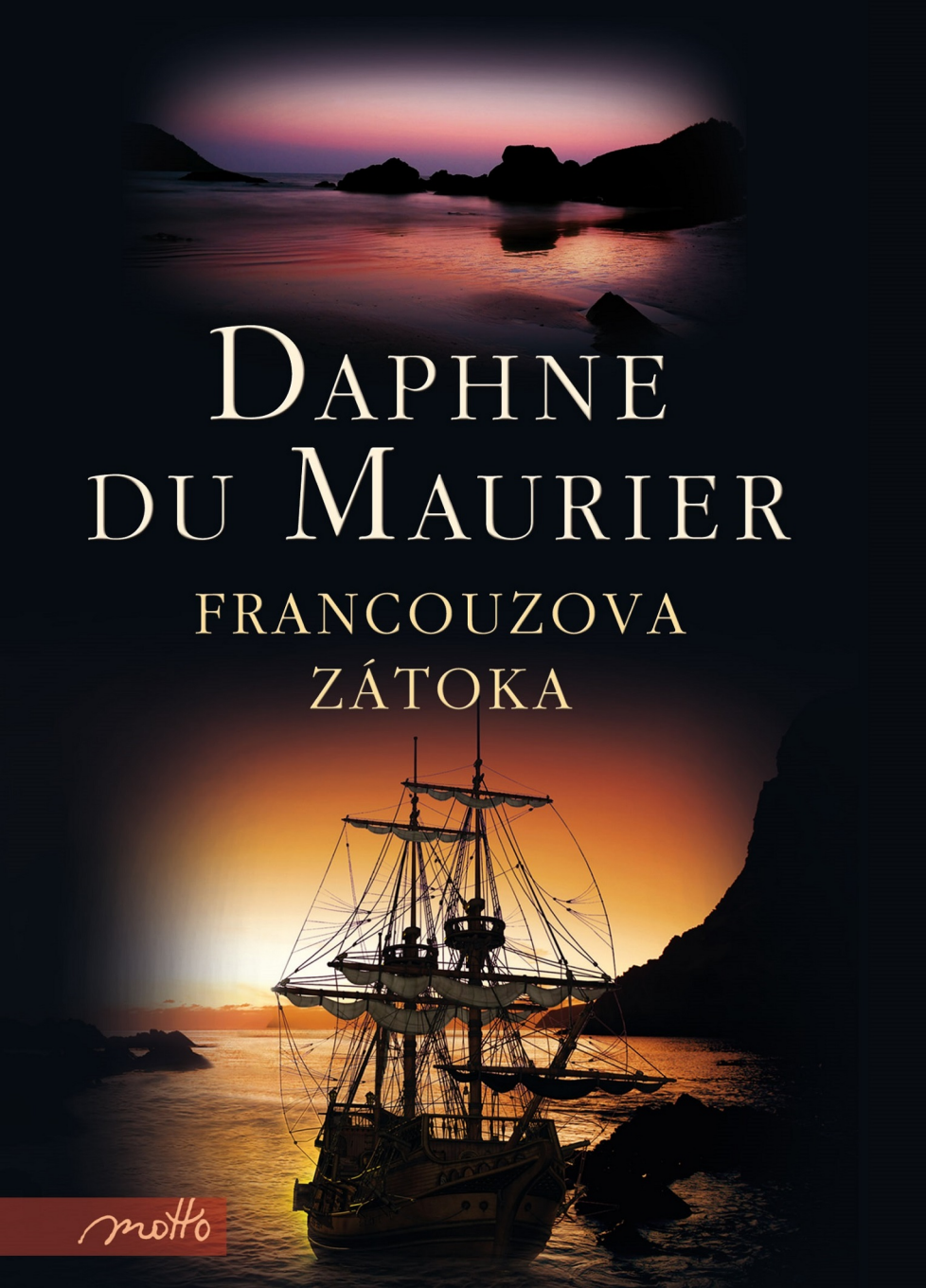
DAPHNE
DU MAURIER
FRANCOUZOVA
ZÁTOKA
motto

motto

Daphne du Maurier

FRANCOUZOVA ZÁTOKA

Daphne du Maurier

FRANCOUZOVA ZÁTOKA

Praha 2013

Přeložil Petr Novotný

Copyright © 1941 by Daphne du Maurier
Translation © Petr Novotný, 1991

ISBN 978-80-7246-715-0

KAPITOLA I

Když nad řekou Helford zaduje východní vítr, zářivé vody se zakalí a zneklidní a malé vlnky narazí na písčité břehy. Při odlivu se krátké vlny zlomí o písčité naplaveniny a bahňáci namíří k bažinám, zametajíce vodní hladinu svými křídly. Jen rackové setrvávají, krouží a povykují nad vodní pěnou, občas se snesou za potravou a jejich našedlé peří se zaleskne ve slané tříšti.

Dlouhé, táhlé vlny kanálu přicházejí až od lizardského útesu a následují těsně za strmými vlnami od ústí řeky. Špinavý příliv, zakalený posledními dešti, se zde setkává s rozbouřenou mořskou hlubinou a mísí se s bahnem, větvemi a slámou, předčasně servaným listím a opadanými květy.

Otevřená rejda tehdy zeje prázdnotou, protože za východního větru je kotvení lodím nebezpečné. Přibližně stejně vyhlížela i v dávno zmizelých staletích. Snad tu dnes navíc stojí jen několik domků rozhozených nad helfordským průplavem a skupinka vilek okolo Port Navas.

Kdysi však svítily kopce a údolí neposkvrněnou krásou, budovy ještě nehyzdily pole ani skaliska, jediný komín ne-

vyčuhoval z lesní klenby. Pouze několik stavení v Helfordu zasahovalo do života řeky, jež jinak patřila jen kolihám, poštolkám, alkám a polárním kachnám. Jachty nevyužívaly přílivu jako dnes, a tak vodní hladina mezi Constantine a Gweekem zůstávala nehybná a neporušená. Námořníci řeku neznali, s výjimkou těch, které do přístaviště zahnala jihozápadní vichřice. Ale toto spásné místo se jim zdálo nehostinné, smutné a téměř úděsné svým tichem. Jakmile zavál příznivější vítr, s radostí zvedali kotvy a napínali plachty. Vesnice Helford s hrstečkou přihlouplých venkovanů nelákala námořníky na břeh. Plavci, kteří se už dlouho těšili na teplo a náruč ženy, nemínili bloudit po lesích a vléci se za odlivu bahnem. A tak zůstala klikatá řeka s mnoha slepými rameny, s pustými okolními kopci, s nepoznanou a neponičenou krásou jejich lesů a s neotřelým půvabem svých břehů téměř bez povšimnutí.

Dnes už ruší tamní ticho příliš mnoho zvuků. Výletní parníky čeří vodní hladinu klíny zpěněné vody, jachtaři na sebe pokřikují a výletníci s lhostejnýma očima, přesycenýma okolní krásou, hanobí mělčiny rybářskými sítěmi a pruty. Hřmotné automobily ujíždějí klikatou a blátivou silničkou, vedoucí z Helfordu obloukem ostře doprava až ke zbytkům kamenné budovy, která se kdysi nazývala navronským zámkem. Tady mohou výletníci vypít silný čaj a potěšit se pohledem na trosky bývalé vznešenosti. Původní kamenný čtverhran stojí dodnes a tvoří současný hospodářský dvůr. Dva sloupy, nesoucí původně průčelí domu a obtočené dnes břečťanem, posloužily jako opora moderní stodole se střechou z vlnitého plechu.

Na místě dnešní kuchyně statku, kde popíjejí výletníci

čaj, stávala kdysi hodovní síň se schodištěm stoupajícím až ke galerii. Dnes tu stojí pouze cihlová zeď; zbytek domu se zřejmě rozpadl anebo byl stržen. Proto se čtverhran krásného statku podobá jen velice málo původnímu Navronu – jak jej ukazují staré tisky – a jeho tvaru písmene E. Ani stopy nezůstalo po pěstěné zahradě a udržovaném zámeckém parku.

Výletníci vypijí čaj, zaženou hlad a zběžně pohlédnou na krajinu, aniž by je napadlo, že právě tady kdysi stávala žena, pozorovala skrze stromy záblesky řeky a těšila se z paprsků letního slunce.

Výletníci slyší halas ze statku, údery věder, bučení dobytka, pokřikování statkáře a jeho syna. Nikdy však už nezaslechnou zvuky minulé doby, zapískání, nesoucí se z temné noční hradby stromů, a kroky štíhlé postavy, mířící pod zeď ztichlého domu. Vrznutí okenice a lehký dotek Doniných prstů na římse.

Čas plyne i dnes stejně rychle jako řeka, stromy stejně jednotvárně šeptají v letním vánku, i v bažinách stojí za odlivu ústřičník, aby našel v mělké vodě potravu. Také alky povykují jako kdysi, ale muži i ženy oněch dávných dob jsou definitivně zapomenuti. A dokonce i jejich náhrobky jsou nečitelné, protože vytesaná jména překryly mechy a lišejníky.

A dnes? Dobytčí kopyta rozrušují zeminu v místech, kde stávalo zámecké průčelí a skrývalo muže s obnaženým mečem v ruce, jehož tvář ozařoval plamen svíčky.

Statkářovy děti trhají na jaře petrklíče a sněženky v březích nad zátočinou, jejich boty dupou po suchých větvičkách a loňském listí. Zátoka vyhlíží po předlouhé zimě unaveně a zšedle.

Stromy se však i nyní shlukují okolo místa, kde kdysi Dona přikládala do ohně a hleděla skrze plameny na svého milence. I dnes je mech stejně zelený a kyprý, ale v zátoce už nekotví loď se stěžni trčícími k nebi. Žádný řetěz nezařinčí v průvlačnici, ve vzduchu nezavoní ručně řezaný tabák, není slyšet hlasy nesoucí přes vodu melodii cizí řeči.

Osamocený jachtař, který zakotví svou loď v helfordské rejdě a vydá se ve člunu dál po řece, aby si užil kouzla letní noci, uslyší lelka a spíš vytuší, než vycítí jistou záhadu a tajemství tohoto místa. Zaváhá a chce se vrátit k bezpečné rejdě. Všimne si totiž mlčícího ticha zátoky rozdvojené průplavem, cítí se jako vetřelec vkrádající se do jiné doby. Přesto však dál vede lodičku podél levého břehu zátočiny, zužující se pod stromy, seskupenými a kryjícími hladinu, aby tu prožil fascinující a dosud nepoznané kouzlo.

Je zde sice sám, ale cožpak neslyší šepot na pobřežní měl-čině? Nevidí v měsíčním světle mužskou postavu s přezkami na botách a s nožem v ruce? A po mužově boku ženu schoulenou v plášti? Jachtař se mýlí, spatřil jen stíny stromu a šepot zaměnil s šustěním listí a pohyby spícího ptáka. Přesto je udiven a trochu poděšen, nechce se mu dál, jako by mu někdo přikázal, že konec zátoky už nesmí navštívit. A tak se obrátí na zpáteční cestu, stočí příď člunu a vtom zaslechne šepot ještě zřetelněji. Je si jist, že slyší zvuky kroků, výkřik, slabé zapískání a pak dokonce vzdálenou melodii. Zahledí se do tmy a v nakupených stínech rozezná siluetu lodi. Okouzlí ho přízračná harmonie jejích tvarů vystavěných v dávné minulosti. Srdce mu zatluče na poplach, opře se proto důkladněji do vesel, aby se dostal z do-

sahu kouzla. Nechce propadnout dávno zmizelému a dnes už nesrozumitelnému světu.

Když se pak vrátí zpět na jachtu, ohlédne se k ústí zátoky. Zářivě bílý úplněk korunuje letní noc nad útlými stromy a zaplavuje zátoku hebkým světlem.

Lelek zalká v kapradí, ryba poruší klid hladiny a lehoučce o ni pleskne; jachta se v počínajícím přílivu natočí k zátoce zádí.

Muž sestoupí do útulné kabiny v podpalubí, sáhne do poličky s knihami a vytáhne mapu Cornwallu, špatně a nepřesně kreslenou; náhodná koupě v knihkupectví v Truro. Voskované plátno už vybledlo a zežloutlo, značky jsou nezřetelné, i názvy mluví řečí vzdáleného století. Řeka Helford je však zanesena vcelku přesně i s vesničkami Constantine a Gweek. Jachtař o ně zavadí pohledem, ale zajímá jej spíše čára úzkého proužku známé řeky, jejíž klikatý běh se vine údolím. Někdo se snažil vymazat z mapy název psaný tenkými a vybledlými písmeny – *Francouzova zátoka.*

Jachtař chvíli hloubá nad tímto podivným pojmenováním, pak pokrčí rameny a mapu odloží. Jde spát. Kotva jachty leží bez pohybu na dně. Muž spí, zatímco příliv nabývá na síle a měsíc postříbřuje hladinu řeky. Zdá se mu, že se zvolna a tichounce blíží minulost k přítomnosti.

Z prachu a pavučin se vynořuje dávno uplynulé století a on se náhle ocitá v jiné době. Slyší údery okovaných koňských kopyt, cválajících po navronské cestě, vidí rozevírající se vrata a v nich děsem bledou tvář komorníka, spatřivšího jezdce zahaleného v plášti. Vidí také, jak Dona sestupuje po schodišti ve starých šatech, s vlasy schovanými pod šátkem, zatímco v tajemné zátoce přechází po palubě

lodi trpělivý muž s úsměvem na tváři. Kamenná kuchyň statku Navron se mění v hodovní síň, kdosi číhá na schodišti s nožem v ruce, pak se rozlehne výkřik dítěte a na zákeřníka se zřítí štít ze stěny galerie. Události nabírají na tempu, dva malí psíci, nakadeření španělé, se štěkotem přibíhají k ležícímu tělu. Je právě předvečer letního slunovratu, na pobřeží plane oheň, muž a žena na sebe hledí a sdělují jeden druhému svá tajemství. Za úsvitu pak loď vyplouvá nesena přílivem a na jasně modrém nebi záhy zavládne slunce a povykující rackové.

Mrtvá minulost utkvívá spáči v mozku, on do ní však už sestoupil a stal se její součástí, proměnil se v částečku moře, lodi, navronského zámku, ve hmotu kočáru, drkotajícího po špatné cornwallské cestě. Jachtař se dokonce převtělil v dávno mrtvého a zapomenutého Londýňana, přešlechtěného a nalíčeného, který stojí v blízkosti světlonošů a jejich pochodní. V této roli pozoruje opilé kavalíry, smějící se na rozích mizerně dlážděných a blátivých ulic. Vidí Harryho v saténovém kabátě, jak vstupuje do ložnice v okamžiku, kdy si Dona nasazuje do uší rubínové náušnice. Spatří i Williama s jeho knoflíkovými ústy a nevypočitatelnou tváří. A vidí také *La Mouette*, loď zakotvenou v úzkém říčním rameni. Pozoruje stromy na břehu, slyší skřeky volavek a kolih, přitom však spí a sní o kráse dávno uplynulého léta, které ze zátoky navždy učinilo symbol úniku.

KAPITOLA II

Kostelní hodiny odbíjely právě půl, když kočár přihrčel do Launcestonu a zastavil před hostincem. Kočí zaklel, jeho druh seskočil z kozlíku, přidržel koně za udidla a překvapeně si mnul rozespalé oči.

„Pohni sebou. Dej koním vodu a seno," poručil kočí, napřímil se na kozlíku, protáhl se a mrzoutsky se rozhlédl. Jeho druh podupával ztuhlýma nohama a s pochopením se na něj šklebil.

„Je zázrak, že nemají přeražená záda," pronesl tiše, „snad stojí za ty prachy, co za ně sir Harry zaplatil." Kočí pokrčil rameny, byl příliš unavený a rozlámaný, než aby se přel. Cesty byly v hrozném stavu, a kdyby zničil kočár či strhal koně, byl by za to potrestán on, a nikoli jeho druh. Mohli cestovat pomalu a strávit na cestě celý týden, ale pekelný spěch, nemající slitování se zvířaty ani s lidmi a způsobený špatnou náladou Její Milosti, to nepřipustil. Zaplaťpánbůh, pomyslel si, teď aspoň spí a dá pokoj.

Jeho přání se však nesplnilo. Sotva se podomek vrátil s vědrem vody v každé ruce a koně začali žíznivě pít, otevře-

lo se okno kočáru a pasažérka se vyklonila ven. Její tvář nenesla žádné stopy únavy, i oči měla široce rozevřené a bystré, a hned zazněl studený velitelský hlas, který kočího v posledních dnech nemilosrdně prohánět.

„K čertu, proč takové zdržení?“ otázala se. „Koně dostali pít před třemi hodinami!“

Kočí si něco zamumlal, ale donutil se k trpělivosti, seskočil z kozlíku a postavil se před otevřené okno.

„Koně nevydrží takovou rychlost, Vaše Milosti,“ řekl. „Za poslední dva dny jsme urazili skoro dvě stě mil – a vaše zvířata nejsou zvyklá na takovou zátěž.“

„Nesmysl!“ odsekla. „Čím ušlechtilejší zvíře, tím větší má výdrž. Napříště zastavíte jen na můj příkaz! Zaplaťte, co jste dlužen, a dáme se na cestu.“

„Ano, Vaše Milosti!“ Kočí se obrátil, se vzdorně staženými ústy špitl cosi svému druhovi a vylezl na kozlík.

Vědra s vodou odlétla, přihlouplý podomek vykulil nechápavě oči a koně s frkáním zabrali, až se jim pára valila z nozder i ze zchvácených těl. Kočár opustil vydlážděné náměstí a zamířil na vyježděnou nerovnou silnici.

Dona hleděla z okna dost rozladěně, bradu si podepřela rukou. Děti naštěstí spaly, i Prue, jejich chůva, dřímala s otevřenými ústy už více než dvě hodiny. Ubohá Henrietta zvracela už čtyřikrát a nyní tu ležela bledá a vyčerpaná. Vypadala jako malá kopie Harryho a opírala zlatou hlavu o chůvino rameno. James se ani nepohnul, spal spánkem nemluvňat, možná se probudí až u cíle. A tam je nic příjemného nečeká! Bezpochyby vlhké postele, zabedněné okenice, dusivý pach dlouho nevětraných místností, drzost překvapeného služebnictva. A to vše jen kvůli tomu, že se

poddala náhlému záchvatu vzdoru proti jalovosti vlastního života, proti věčně stejným obědům, večeřím, karetním dýchánkům, bláznivým společenským výstřelkům vhodným tak pro studentíky na prázdninách, proti hloupému flirtu s Rockinghamem. A i proti lenivému a vyrovnanému Harrymu, který s přehledem hrál roli dokonalého manžela – byl tolerantní, před půlnocí vždy začínal zívat a svým tichým a ospalým způsobem ji zbožňoval. Pocit nudy a marnosti v ní narůstal už mnoho měsíců a trápil ji víc než případná bolest zubů, ale v pátek večer výčitky přerostly míru únosnosti. A právě kvůli páteční noci se nyní kodrcá cestou necestou v tomto zatraceném kočáře směrem k sídlu, které viděla jedinkrát v životě, a o němž ví jen to, že tam ve vzteku veze své děti a jejich mrzutou chůvu.

Odjakživa podléhala náhlým popudům, vždy se vrhala za vnuknutími či nápady, které se odkudsi zjevily a pak se jí vysmívaly. V podobném afektu se kdysi provdala za Harryho, a snad to udělala i pro jeho smích a přitažlivou lenivost. Tehdy si myslela, že výraz jeho modrých očí něco znamená, nyní si však byla jista, že…, jenže jsou věci, které člověk nesmí přiznat ani sám sobě. A proč by to také dělala, když tu sedí se dvěma dorůstajícími dětmi a příští měsíc jí bude třicet let?

Chudáka Harryho nelze z ničeho obviňovat, pomyslela si. Nemůže za nesmyslný život, do něhož upadli, ani za bláznivé nápady či přátele, ani za dusné klima letošního předčasného léta, které změnilo londýnské prostředí v bezútěšnou poušť, nemůže za prázdné řeči v hernách, za vzrušující lehkomyslnosti, ani za oplzlé větičky, které jí Rockingham šeptával do ucha.

Příliš dlouho setrvávala v roli, kterou nechtěla hrát. Podřídila se jí a stala se Donou, jakou společenský svět žádal – hezkým, ale povrchním stvořením, mluvícím, chodícím, smějícím se, které přijímalo komplimenty na svou krásu, ale stavělo se úmyslně lhostejným a necitlivým vůči okolí. Jenže po celou dobu na ni hleděla z temného zrcadla jiná Dona, zvláštní, neskutečná a zahanbená.

Její stínové druhé já vědělo, že život nemusí být nutně trpký a promarněný pocitem nesvobody, ale že může být prožit bez hranic v utrpení, lásce, nebezpečí, a dokonce i v rozkoši. Pocit odporu v ní narůstal, až se vyvalil onoho pátečního večera, a i teď v kočáře, za jízdy venkovskou krajinou, se k ní vkrádala představa horkého pouličního puchu, zápach londýnských stok, ale i dotek vyčerpání a rozkladu, který splýval s Harryho zívnutím, když nadlehčoval šosy svého kabátu, a s Rockinghamovým cynickým úsměvem; to vše představovalo její bývalý svět, z něhož se teď potřebovala vymanit, aby na ni nespadla obloha. Vzpomněla si na slepého sokolníka na rohu ulice, jak špicoval uši po cinknutí mince, vybavila si postavičku učedníka z Haymarketu, jak kráčel s podnosem na hlavě a nabízel zboží s předstíraně zkormouceným hláskem, aby se pak vrhl pro milodar ve stoce; na nabité divadlo, závan voňavek stoupající z horkých těl, přihlouplý smích a šumot v parteru, na společnost v králově lóži (panovník byl osobně přítomen, ale netrpělivý plebs dupal a žádal, aby představení začalo, a házel na jeviště kůru z pomerančů). Tenkrát Harry, který se stále bez důvodu usmíval, což bylo jeho zvykem, a který se opil vtipností hry, anebo pil více než zdrávo, ještě než vyšli z domu, začal posléze ve svém křesle pochrupovat; Rockingham

toho využil, přitiskl jí ke stehnu koleno a šeptal jí do ucha lichotky. K čertu s jeho drzostí, s jeho majetnickým a důvěrným výrazem, jejž si osvojil po jediném polibku, který mu povolila z nudy, protože ji zvábila nádherná noc. A po představení šli na večeři k Labuti, kterou nenáviděla podobně jako vše, co ztratilo půvab novosti. A také ji už tentokrát nevzrušovalo pomyšlení, že byla jedinou počestnou ženou mezi davem vydržovaných.

Co vše ji v jistých chvílích přitahovalo a uspokojovalo? Večeřet s Harrym v prostředí, kam by jiný muž manželku nevzal; seděli těsně vedle měštek, pozorovali zděšení Harryho společníků, měnící se ve vybičovanou zvědavost školáků, kráčejících po zapovězené půdě. I tenkrát však už pociťovala nutkavý stud a trapnost, připadala si, jako by přišla na maškarní bál v nepadnoucích šatech. Dráždil ji Harryho milý, ale částečně přihlouplý smích, překrývající výraz jeho poplašené nelibosti, vyjádřené slovy: „Dokázala jsi, že celé město mluví jen o tobě, chlapi o tobě rozprávějí po hospodách.“ Byl opatrný i ve výčitkách, což ji podrážděno ještě více. Chtěla, aby zuřil, aby ji urazil, ale on se pouze smál. Pochopila, že je v duchu polichocen, když jiní muži jeho ženu s obdivem pomlouvají a i on se tím pádem stává středem pozornosti.

Kočár vjel zprudka do hluboké koleje a James se ve spánku pohnul. Jeho tvářička se nakrabatila k pláči a Dona mu podala hračku, jež mu vypadla z ruky. Strčil ji do úst a opět usnul. Vypadal jako Harry, když po ní žádal příslib její náklonnosti. Zahloubala se nad postřehem, proč tento tak vábivý a dojemně dětský rys působí u Harryho více než nesmyslně a proč ji tak hluboce dráždí a popuzuje.

Když se onoho pátečního večera chystala do divadla a brala si rubínové náušnice, jež tvořily kolekci s náhrdelníkem, vzpomněla si, jak se jej James kdysi zmocnil a strčil ho do pusy. Usmála se této vzpomínce. Harry stál vedle ní a rovnal si krajky nad zápěstím. Vyložil si její úsměv jako výzvu. „K čertu, Dono," řekl, „proč se na mě tak díváš? Nechci do divadla, co je nám do Rockinghama, proč, proklatě, nezůstaneme doma?" Ubožák Harry, jak byl marnivý, když si přivlastnil úsměv, který mu nebyl určen. „Jsi směšný," odpověděla a odvrátila se, aby se svýma neohrabanýma rukama nedotkl jejích nahých ramen. Jeho ústa se ihned stáhla v jedinou zlobnou nepřátelskou čáru, kterou už velmi dobře znala. A tak šli do divadla, jako už mnohokrát předtím, v mrzuté náladě, dělajíce tečku za večerem dříve, než započal.

Ještě předtím Harry přivolal své psy Vévodu a Vévodkyni. Oba se k němu vrhli a v touze po pamlsku štěkali a skákali po jeho rukou.

„Hola, Vévodo, hola, Vévodkyně!" zvolal. „Hledejte!" Hodil jim koláček přes celý pokoj až na její postel. Zapletli se do záclon, ale drali se k posteli s příšerným štěkotem. Dona strčila prsty do uší a vyběhla z ložnice dolů k čekajícím nosítkům, sinalá a zuřící, aby se zde nadechla čerstvého vzduchu.

Kočár se znovu naklonil v hluboké koleji bahnité silnice a tentokrát se pohnula chůva Prue, ubožačka s pošetilou a poctivou tváří, zemdlenou únavou. Asi zazlívá své paní tuto nečekanou a nepochopitelnou cestu – a Donu napadlo, zda Prue neměla v Londýně nápadníka, který se teď ožení s jinou, čímž bude chůvin život rozvrácen, a to jen kvůli Doně, jen pro její rozmary, nálady a divošskou vzteklost.

Ubohé Prue nezbude nic jiného než chodit s dětmi navronskými zahradami a vzdychat po stovkách mil vzdálených londýnských ulicích. Jsou vůbec v Navronu zahrady? Nepamatovala si. První návštěva Navronu po svatbě se jí jevila příliš vzdálená. Vybavila si stromy, lesklou řeku a veliké dveře dlouhého sálu. Ostatní dojmy vybledly a není to nic divného, protože jí před Henriettiným narozením bylo stále nevolno. Celé dny jen lehávala na pohovkách a osvěžovala se voňavkami.

Dona dostala hlad. Kočár právě míjel sad, jehož jabloně byly v plném květu. Napadlo ji, že musí jíst ihned, bez odkladu, právě u této prosluněné cesty, a že se najedí všichni. Vystrčila hlavu z okna a zavolala na kočího: „Na chvíli zastavíme a najíme se! Pomůžete mi rozprostřít u živého plotu pokrývky."

Muž k ní překvapeně vzhlédl. „Ale, Vaše Milosti, země je mokrá, nachladíte se."

„Nesmysl, Thomasi, já mám hlad, všichni máme hlad, musíme něco sníst."

Slezl dolů, rozpačitý, zrudlý v obličeji. Jeho druh se odvrátil a stranou si odkašlal.

„V Bodminu je hospoda, Vaše Milosti," navrhl kočí, „tam byste jedla v pohodlí, nebylo by to vhodnější? Kdyby vás tak někdo viděl sedět u cesty! To by se siru Harrymu sotva líbilo…"

„Zatraceně, Thomasi, neumíte poslechnout!" přerušila ho paní, otevřela dvířka kočáru a vystoupila na rozblácenou silnici, přičemž si nemravně zvedla sukni až nad kotníky. Chudák sir Harry, napadlo kočího, s takovými rozmary se musí setkávat každý den!

Neuběhlo ani pět minut a už všichni stáli v trávě u cesty; sotva probuzená chůva mžourala kulatýma očima a i děti vyvalovaly údivem zrak. „Napijeme se všichni piva," řekla Dona, „je v koši pod sedadlem. Máme na ně hroznou chuť. Ano, Jamesi, také dostaneš." Usedla a sukni naskládala pod sebe, popíjela pivo, s kapucí spadlou přes obličej vypadala jako cikánka; namočila do piva prst a dala ochutnat malému synkovi. Usmívala se na kočího, aby mu ukázala, že mu odpustila nepříjemnou jízdu i neposlušnost. „Napijte se také, je toho dost pro všechny," vybídla je. Přinutila muže pít, ale všichni se vyhýbali chůvině pohledu. Prue tuto zastávku neschvalovala, dala by přednost odpočinku v klidném hostinci s čistou a teplou vodou, kde by mohla umýt dětem ruce a obličej.

„Kam jedeme?" zeptala se už popáté Henrietta a rozhlížela se s odporem po okolí. Držela si šatičky u těla, aby je neznečistila blátem. „Skončí už tenhle výlet brzy? Budeme už brzy doma?"

„Jedeme do jiného domova," odvětila Dona, „do mnohem hezčího domova. Tam budeš moci běhat po lese a ušpinit si přitom šaty. Prue nebude nadávat, protože tam na tom nebude záležet."

„Já si nechci špinit šaty. Chci domů," odpověděla Henrietta rozechvělými rty. Vyčítavě hleděla na Donu. A pak snad únavou, snad z rozrušení nad podivnou cestou a svačinou u silnice, zmatena nedodržením řádu všedního dne, se rozplakala. Dosud klidný James otevřel ústa dokořán a z bratrské sounáležitosti se dal do křiku také.

„Ale, ale, moje holátka, moje srdíčka nenávidí tenhle odporný příkop a pichlavý plot," zabručela Prue a sevřela je

oba v náručí, aby dala své paní, příčině všeho zlého, najevo svůj zjevný nesouhlas. Donino svědomí se ozvalo, vstala a přerušila hostinu. „Dobrá tedy, jedeme dál, ale prosím, bez toho slzavého údolí!“ Ještě chvíli zůstala na místě, zatímco se chůva a děti vracely do kočáru. Cítila aroma jabloňových květů a také vůni hlodaše, pach medu a rašeliny z dalekých bažin – a také slanoý odér moře, nepříliš vzdáleného za řadou vrchů.

Chtěla by všechno nepříjemné vymazat. Zapomenout na pláč dětí, na Prueinu okatou nelibost, na mrzoutská ústa kočího, i na Harryho modré oči, zneklidnělé a melancholické, když mu oznámila svůj úmysl. „Proklatě, Dono, co jsem provedl, co jsem tak hrozného řekl, nevíš snad, jak tě zbožňuju?“ Moci tak vymazat všechny tyto obrazy a vnímat jen pocit svobody, tento okamžik, intenzivně prožívaný s tváří nastavenou slunci a větru; jedině toto je život: usmívat se o samotě.

Onoho pátečního večera se pokoušela vysvětlit Harrymu, poté co se vrátili z bláznivého nesmyslného výletu do Hampton Courtu, že záležitost s hraběnkou byla pouze nepodařený vtip, při němž se navenek projevilo její rozpoložení; chtěla mu říci, že touží jen po úniku před sebou, po úniku ze života, který spolu vedou – a že právě nyní prochází krizí, z níž se musí vymanit jen ona sama.

„Jeď do Navronu, když si to tak přeješ,“ řekl zklamaně. „Okamžitě zařídím, aby služebnictvo otevřelo a přichystalo dům. Ale nechápu tě. Proč ses rozhodla tak najednou? Proč jsi s tím nepřišla dříve a proč si nepřeješ, abych jel s tebou?“

„Protože chci být sama, mám takovou náladu, že bych tě dohnala k šílenství, a sebe rovněž,“ odpověděla.

„Nerozumím," pokračoval se zkřivenými ústy a rozladěným pohledem, ale i ona se pokoušela projevit svůj duševní stav.

„Vzpomínáš na voliéru u mého otce v Hampshiru?" zeptala se. „Dobře živení ptáci poletovali uvnitř klece. Pamatuješ si, jak jsem jednou vypustila jiřičku a jak letěla přímo z mé ruky ke slunci?"

„Co s tím," opáčil a sepjal ruce za zády.

„Je mi jako té jiřičce, než odletěla," objasnila a pak se otočila, už s úsměvem na rtech. Vypadal překvapeně a nechápavě, když na ni ve své noční košili tupě hleděl. Velmi dobře si uvědomovala, že je vlastně chudák. Harry vlezl do postele, otočil tvář ke zdi a posteskl si: „Dono, proč jsi tak zbytečně složitá?"

KAPITOLA III

Chvíli zápolila se závorou, zdeformovanou dlouhou nečinností, mnoho měsíců se jí možná nikdo ani nedotkl; potom otevřela dokořán okna a vpustila do místnosti svěží vzduch a slunce. „Brrr! Páchne to tady jako v hrobce," ulevila si a v odrazu skleněné tabule spatřila přihlížejícího komorníka. Přísahala by, že se usmíval, ale jakmile se ohlédla, vypadal stejně nehybně a slavnostně jako ve chvíli jejich příjezdu, hubený, vyschlý mužíček, místo úst knoflík, s nezvykle bledou tváří.

„Nepamatuji se na vás," řekla, „nebyl jste zde, když jsme tady pobývali naposledy."

„Nebyl, Vaše Milosti," přitakal.

„Byl tu starý sluha, nepamatuji se na jeho jméno, byl celý pokřivený revmatismem a sotva chodil, kde je teď?"

„V hrobě, Vaše Milosti."

„Ach tak." Skousla ret a otočila se opět k oknu. Směje se jí ten chlap, nebo nesměje?

„A vy jste nastoupil na jeho místo?" zeptala se přes rameno, s pohledem upřeným ke stromům.

„Ano, Vaše Milosti."

„Jak se jmenujete?"

„William, Vaše Milosti."

Už zapomněla, že se v Cornwallu mluví tak nezvyklým způsobem. Aspoň se domýšlela, že jde o cornwallské nářečí; když se znovu ohlédla, spatřila na jeho tváři stejný úsměv, jaký se před chvílí zrcadlil v okenním skle.

„Obávám se," řekla, „že jsme vás zastihli nepřipraveného. Divím se, jak jste si mohl nepovšimnout množství prachu, svým příchodem jsme ho pořádně rozvířili."

„Povšiml jsem si ho, Vaše Milosti," odtušil. „Jenže Vaše Milost do Navronu nikdy nejezdila, myslel jsem, že nemá smysl uklízet panské pokoje. Jak bych mohl být pyšný na zbytečnou práci?"

„To je povedené," pronesla s dotčenou veselostí, „líná paní, líní služebníci, nemám pravdu?"

„Máte, Vaše Milosti," souhlasil rozvážně.

Dona přecházela dlouhým pokojem, sahala na čalounění židlí, vybledlé a měkké, položila dlaň na vyřezávaný reliéf krbové římsy a pak přejela pohledem portréty visící na stěně – Harryho otec, zpodobněný Van Dyckem, s nudnou tváří – a tamto je zřejmě sám Harry, na miniatuře pořízené v roce jejich sňatku. Už si na ni vzpomněla; na portrétu vyhlíží mladě a okázale. Odložila obrázek s pocitem, že ji probodávají oči komorníka. Je to divný člověk – rychle se však vzchopila; žádný sluha na ni dosud nevyzrál.

„Postaráte se, prosím, aby z pokojů zmizel prach," nařídila, „dále o vyčištění stříbra, v pokojích budou květiny, všechno bude na svém místě, jako by paní domu nebyla líná, ale žila tu nepřetržitě mnoho let."

„Bude mi potěšením, Vaše Milosti," odpověděl s úklonou a pak se vytratil. Dona si podrážděně uvědomila, že se jí vskrytu vysmívá.

Vstoupila na trávník před domem. Aspoň zahradníci se činili, posekali trávu, zastřihli okrasný plot, zřejmě ve spěchu včera a předevčírem, jakmile dorazila zpráva, že paní domu je na cestě sem; chápala nedbalost těchto lenochů, pro něž bylo hrozné, když jim vpadla do sladkého nicnedělání a narušila jejich příjemný životní běh. Přinutila pečovat o dům i onoho podivného človíčka Williama – zní jeho přízvuk opravdu cornwallsky? – a porušila tak jeho dlouhodobou příjemnou siestu.

Z otevřeného okna jiné části domu zaslechla Pruein podrážděný hlas, požadující teplou vodu pro děti, a pak zdravý Jamesův křik – chudáček zlatý, proč ho drhnou a koupou, převlékají, proč jej nenechají tak, jak je, skočit rovnou do peřin a upadnout do spánku.

Poté vykročila přes trávník k průhledu mezi stromy, pamatovala si jej od první návštěvy, ano, měla pravdu, dole plynula řeka s lesklou hladinou, tiše, beze zvuku. Slunce ji dosud osvěcovalo a barvilo zelenavými a zlatými skvrnkami, vánek pohnul hladinou, tam by měla kotvit loďka, musí se zeptat Williama, kde je ono kotviště, sedla by do ní a plynula by i s řekou k moři. Jaké by to bylo bláznivé dobrodružství! A kdyby s ní jel James, nořil by ručky do vody a pěny a smáčel si tvář, ryby by vyskakovaly, vodní ptáci by křičeli. Proboha, jaké blaho, že konečně unikla, zmizela a zpřetrhala pouta, je k neuvěření, že je naráz tři sta mil daleko od St. James Street, od přípravy večeří, od Labutě, od zápachu Haymarketu, od Harryho neustálého zívání a jeho

vyčítavě modrých pohledů. Stejně tak je stovky mil vzdálená od Dony, kterou pohrdá, od Dony, která z nudy a zlomyslnosti provedla idiotský žert s hraběnkou v Hampton Courtu: oblékla si Rockinghamovy jezdecké kalhoty, zahalila se do pláště, nasadila masku a odjela s ostatními – Harryho nechali u Labutě opilého, neměl o ničem tušení –, aby si zahráli na lupiče, obklíčili hraběnčin kočár a poručili jí vystoupit na silnici.

„Kdo jste? Co chcete?“ vyhrkla stará ubožačka, maličká dáma třesoucí se strachy, zatímco Rockingham dusil svůj smích v koňské hřívě. Dona převzala roli náčelníka lupičů a zakřičela vysokým a neurvalým hlasem:

„Sto guineí, anebo vaši čest!“

Ubohá hraběnka, nejméně šedesátiletá, jejíž muž odpočíval už dvacet let v hrobě, sáhla do měšce a v hrůze, že ji tento mladý otrhanec povalí do příkopu, odevzdala peníze a hledíc do maskované Doniny tváře, pronesla rozechvělými ústy:

„Pro Boha živého, milost, jsem stará a velice unavená…“

Donu v tu chvíli zaplavil stud a ponížení, vrátila oběti měšec, strhla koně nazpět a vracela se do města rozpálená odporem k sobě samé, s očima zamženýma slzami pokoření. Rockingham ji následoval s pokřikem: „K čertu, co je? Co se ti stalo?“

Harrymu předtím namluvili, že jde jen o dobrodružnou vyjížďku za měsíční noci do Hampton Courtu; teď mířil na kutě, když se ve dveřích potkal s manželkou navlečenou do jezdeckých kalhot svého nejlepšího přítele.

„Zapomněl jsem – na maškarní bál – účastnil se také král?“ zeptal se přihlouple a mnul si oči.

„Ne," odpověděla Dona, „všechny maškarní bály jsou jednou provždy skončeny. Odjedu odsud."

Následovala hádka v ložnici, po ní bezesná noc, ranní pokračování sporu, poté návštěva Rockinghama, kterého Dona nepřijala, pak odjel posel na koni do Navronu, následovaly přípravy k cestě, poté cestování – a zde konečně dosáhla cíle: obklopovalo ji osamocené ticho a pocit nečekané svobody.

Slunce už zapadlo mezi stromy a červenilo přitom hladinu řeky, roje havranů oblétávaly hnízda, komíny stavení vypouštěly k nebi modré čárečky, William zapaloval svíce v jídelně. Večeřela pozdě a jedla s provinilou rozkoší, sedíc sama v čele dlouhého stolu; William stál za jejím křeslem a mlčky ji obsluhoval.

Působili kontrastně, on ve střízlivých tmavých šatech, s malou, nečitelnou tváří, maličkýma očkama a s ústy podobnými knoflíku, ona v bílé toaletě, s rubínovým náhrdelníkem, s vlasy staženými za ušima v módních prstencích.

Průvan z otevřeného okna rozkmital plamínky svíček stojících na stole, vrhaly stíny na její tvář. Komorník si myslel: Je krásná, ale nedůtklivá, taky nějak zaražená, ústa má nespokojená, a co ty vrásky nad obočím? Dolil jí sklenici a porovnával živou Donu s podobiznou visící v ložnici. Kdosi se o ní zmínil asi před týdnem: „Zdalipak ji někdy uvidíme, anebo si budeme tvořit představy jen z tohoto portrétu?" Řečník tehdy přistoupil až k obrazu a dodal s úsměvem: „Oči jsou veliké a krásné, Williame, ale jsou v nich znát jakési stíny. Ty skvrnky pod víčky, jako by se jich kdosi dotkl špinavým prstem…"

„Máme hrozny?" tázala se znenadání, a přerušila tak dlouhé mlčení. „Nejraději bych modré, šťavnaté a chladné."

„Máme, Vaše Milosti," odpověděl sluha vytržený z myšlenek. Donesl víno, rozstřihl hrozen, položil jej na talíř. Ústa mu zaškubala při myšlence, co se asi stane zítra či pozítří, až se s ranním přílivem navrátí loď.

„Williame," oslovila ho.

„Vaše Milosti?"

„Chůva mi řekla, že všechny služky jsou nové, že jste je přijal až po zprávě o mém příjezdu, je to tak? Jedna je prý z Constantine, druhá z Gweeku. A rovněž kuchař prý přišel z Penzance až teď."

„To je pravda, Vaše Milosti."

„Ale proč to? Já i sir Harry jsme se domnívali, že Navron má plný stav služebnictva."

„Myslel jsem, Vaše Milosti, ale zřejmě jsem se mýlil, že jeden líný sluha vystačí pro celý dům. V posledním roce jsem tu byl sám."

Pohlédla na něj přes rameno, přitom uždibovala z hroznu vína.

„Měla bych vás propustit, Williame."

„Ano, Vaše Milosti."

„Udělám to až ráno."

„Jak si přejete, Vaše Milosti."

Ukusovala hrozny, trochu podrážděná, ale i zaujatá jeho nezvyklým chováním. Už věděla, že ho nepropustí.

„A když vás nepropustím, Williame, co pak?"

„Budu vám dál věrně sloužit, Vaše Milosti."

„Dá se tomu věřit?"

„Vždy sloužím věrně lidem, které mám rád, Vaše Milosti."

Nezdálo se jí, že by to byla jen slova, a i když se z into-

nace nedalo nic vyčíst, vytušila, že se jí už neposmívá a že se dokonce snažil vyslovit pravdu.

„To mám přijmout jako poklonu, Williame?“ zeptala se při odchodu od stolu, když jí předtím odsunul křeslo. „Bylo to tak myšleno, Vaše Milosti,“ odpověděl, když opouštěla jídelnu. Zdál se jí napůl dvorný, částečně drzý a nevycválaný, ale přesto spolehlivý. Měla pocit, že by v něm mohla nalézt spojence a možná i přítele. V duchu se zasmála představě Harryho, jak by reagoval na sluhovo chování: „Taková zatracená drzost, ten chlap si přímo koleduje o výprask!“

Pak se ovšem podívala na situaci střízlivěji. William se choval nestoudně, neměl povoleno žít v budově sám, zavinil chátrání domu, v němž to páchlo jako na hřbitově. Trochu s ním solidarizovala, vždyť i ona unikla do samoty, a možná i on měl někde v Cornwallu hádavou ženu a život naplněný starostmi a i on jim chtěl uniknout. Usedla v salonu se zavřenou knihou v klíně, hleděla do ohně, který William rozdělal, a rozvažovala, zda jí nemá za zlé, že si zdejší samotu přivlastnila. Považovala za přepych pobyt na samotě, posezení s polštářem za hlavou, s vlasy hlazenými průvanem venkovního vzduchu, v bezpečné jistotě, že sem nikdo nevtrhne s hlasitým smíchem a vnucujícím se hlasem a že všechno dráždivé zlo zůstalo daleko, ve světě špinavého a rozbitého dláždění, pouličních pachů, vychytralých učedníků, hudby, putyk, falešných přátelství a duchovní jalovosti. Chudák Harry, asi dnes povečeřel s Rockinghamem, posteskl si nad svým údělem u Labutě, pospal si nad kartami, protože pil nadmíru, a pravděpodobně se divil: „K čertu, hovořila o nějakém ptáku, řekla, že si připadá jako on, hrome, co tím myslela?“ A Rockingham se svým cynickým

a drzým úsměvem, s úzkýma očima, v nichž se odrážela jistota, že pochopily všechny její špatné skutky, zřejmě odpověděl: „Bůhví – co asi?“

Když už oheň pohasl a pokoj vychladl, zamířila do ložnice, ale předtím se ještě zastavila v dětském pokoji, aby zkontrolovala děti. Henrietta vyhlížela se zlatými kudrnkami a našpulenou tváří jako vosková loutka, James se v postýlce mračil, malý, ale už sveřepý tlouštík, vypadal trochu jako vykrmený pejsek. Schovala mu zaťatou pěstičku pod přikrývku, přitom ji políbila. Otevřel oči a usmál se. Zvedla se, protože se styděla za svou utajovanou něhu k němu – tak živočišnou a primitivní, dojímající k neunesení, protože z něho měl vyrůst muž. Bezpochyby tlustý, neforemný a nepřitažlivý, předurčený k tomu, aby učinil svou ženu nešťastnou.

Někdo, předpokládala, že William, ustřihl snítku šeříku a položil ji na římsu krbu pod její portrét. Naplnila ložnici omamnou a sladkou vůní. Bohudík, pomyslela si při svlékání, že zde nejsou psi a neznervózňuje mne jejich běhání, škrábání a zápach a že mám celou postel jen pro sebe. Pozorovala vlastní podobiznu. Mám opravdu tak vzdorná ústa? myslela si, mračím se tak nepřístupně? Opravdu jsem tak vypadala před šesti sedmi lety? Vypadám tak snad ještě dnes?

Oblékla si noční košili z hedvábí, bílou a chladivou, protáhla se a pohlédla z okna. Větve se pohybovaly proti nebi. Pod ní ležela zahrada, o něco dále tekla řeka, plynoucí vstříc mořskému příboji. Představovala si, jak sladká voda nasycená jarními dešti narazí na slané vlny, jak se živel spojí a zlomí nárazem na překážku. Roztáhla záclony, aby měsíční světlo zaplavilo pokoj, a svícen postavila na stolek u postele.

Snila, pospávala a pozorovala, co kreslí měsíc na podlaze. Snažila se uhodnout, jaká vůně se mísí s těžkým dechem šeříku, silné a drsné aroma něčeho, na co si nedokázala vzpomenout. Šimralo ji v nose, i když otočila tvář na polštář. Napadlo ji, že vystupuje ze zásuvky stolku, natáhla ruku, otevřela ji a sáhla dovnitř. V zásuvce ležela kniha a miska tabáku, zdroj silné vůně. Vzala misku do ruky, tabák byl hnědý, drsný a čerstvě nařezaný. Že by měl William tolik drzosti, aby se válel v její posteli, kouřil a civěl na její portrét? To se jí zdálo neskutečné a bylo by to neodpustitelné. Jenže tabák nešel s Williamem nějak dohromady – a co když přece jen? Žil zde v Navronu po celý rok sám…

Otevřela knihu – on že čte knihy? – a překvapením ustrnula, hleděla na Ronsardovy básně ve francouzštině, na první straně vepsal kdosi iniciály: *J. B. A. – Finistere* a pod ně načrtl malý obrázek racka.

KAPITOLA IV

Když se ráno probudila, chtěla hned poslat pro Williama, aby mu ukázala misku tabáku a svazek básní a otázala se, zdali se vyspal dobře, když postrádal dobrodiní její postele. Bavila se představou jeho malé a nevyzpytatelné tváře, která konečně zrozpačití a zkroutí se nelibostí. Když jí však přinesla snídani neohrabaná panská, neotesaná venkovská dívka, klopýtající a červenající se, usmyslela si, že trapné rozuzlení odloží o několik dnů. Připadalo jí, že by měla vyčkat, jako by ji něco varovalo hlásit se k objevu.

Nechala tedy misku i básně v zásuvce stolku, vstala, oblékla se a sešla dolů. Jídelní síň a salon byly vyčištěny a uklizeny, jak poručila, v pokojích voněly čerstvě nařezané květiny, okny províval svěží vzduch a William právě cídil štíhlé svícny na stěnách.

Ihned se zeptal, jestli se dobře vyspala. Odpověděla, že ano, a využila této příhodné chvíle k poznámce, které neodolala: „Vy doufám také, pokud jste nebyl příliš unaven naším příjezdem?“

Usmál se a řekl: „Jste příliš laskava, Vaše Milosti. Spal

jsem stejně dobře jako jindy. Jen jsem v noci slyšel křičet malého pana Jamese, ale chůva jej uklidnila. Připadalo mi nezvyklé slyšet v tomto domě dětský pláč."

„Vadilo vám to?" zeptala se.

„Vůbec ne, Vaše Milosti. Pláč mi připomněl dětství. Byl jsem nejstarší ze třinácti sourozenců. Stále se rodily nové děti."

„Vaše rodiště je někde blízko, Williame?"

„Nikoli, Vaše Milosti…"

Postřehla rozhodný podtón v jeho hlase, který jako by říkal: „Sluhův život nepatří pánovi, do toho se nemíchejte!" Pochopila a dál se nevyptávala, avšak podívala se na jeho ruce. Čisté, voskově bílé, beze stop po tabáku, podobně jako celý Williamův vzhled neosobní, nijak nenáležící k pachu drsného a hnědého tabáku v misce.

Možná mu ubližuje, snad tam miska ležela po celé tři roky – od minulé návštěvy Harryho na usedlosti, při níž ho nedoprovázela. Jenže Harry nekouřil silný tabák. Přistoupila k policím s dlouhými řadami tlustých knih vázaných v kůži, které nikdo nikdy ani nepootevřel. Předstírala, že chce jeden svazek vyjmout a prolistovat, komorník však dále cídil svícny.

„Čtete rád, Williame?" zeptala se.

„Nikdy nečtu knihy, Vaše Milosti, proto jsou tak zanedbané. Zatím jsem se jich ani nedotkl, ale už zítra je vyndám a pořádně vyprášim."

„Vy nemáte žádného koníčka?"

„Můry, Vaše Milosti, ty mě zajímají. V pokoji mám slušnou sbírku. Lesy okolo Navronu jsou na můry bohaté."

A s tím ho opustila. Vešla do zahrady, odkud už zněly

hlasy dětí. Tento malý mužík je skutečně zvláštní, kdo se v něm má vyznat? A opravdu by četl Ronsarda, kdyby nemohl usnout? To by si pak aspoň ze zvědavosti prohlédl i jiné knihy.

Děti ji nadšeně přivolaly, Henrietta napodobovala tanec víl, James za ní vrávoral jako opilý námořník – všichni tři pak šli do lesa natrhat jaterníky. Květiny právě pučely ze svěží zeleně, krátké, neforemné, modré; za týden za dva stvoří koberec, na nějž si budou moci lehnout.

Uběhl jeden den, pak druhý a další a Dona stále vychutnávala nově objevenou svobodu. Žila bez plánů, bez výčitek, trávila čas tak, jak přicházel, jak se nabízel. Vstávala třeba v poledne, anebo už o šesté ranní, nikomu z toho neskládala účty. Jedla při prvním pocitu hladu, ve dne i o půlnoci. Propadla nádhernému lenošení. Dokázala ležet v zahradě po několik hodin, pozorovala motýly poletující na slunci, honící se v radosti z každého okamžiku; poslouchala ptáky, žijící domáckým životem v korunách stromů, horlivé a hrdé na svůj novomanželský domov. A stále vnímala slunce, občas překrývané nadýchanými mráčky, a také přítomnost řeky, k níž dosud pro lenost nezašla, ale setkání s ní si už vysnila: jednoho rána, už brzy, sejde k řece, stoupne naboso na mělčinu, vychutná lehkost dotírajících vlnek i pronikavou bahenní říční vůni.

Překrásné a dlouhé dny míjely, děti zhnědly do barvy cikáňat, Henrietta poztrácela své panské způsoby a běhala po trávě bosa, skákala roznožky přes chůvina sehnutá záda, prala se s Jamesem na zemi jako štěně.

Podobně si hráli jedno odpoledne a do hry zatáhli i Donu, která ležela na zádech v neupravených šatech a s rozcucha-

nými prstenci vlasů (Prue se na protest vůči takové hrůze odsunula do domu), a vzájemně se do sebe strefovali hlavičkami sedmikrásek a zimolezu, když najednou Dona zaslechla nepříjemně rušivý dusot kopyt na silnici. Za chvíli se ozval úder velikého zvonu. A hrůza hrůz, vzápětí se k ní po trávníku přibližoval William a jemu v patách kráčel cizí, veliký a hřmotný muž s rudou tváří a podivně vyvalenýma očima, s přehnaně kudrnatou parukou; navíc si při chůzi šlehal po vysokých botách hůlkou se zlatým knoflíkem.

„Lord Godolphin, Vaše Milosti," ohlásil William vážně, nijak neznepokojený jejich neuspořádaným zevnějškem. Rychle vstala, upravila si šaty i prstence vlasů; to je k vzteku, taková trapná a donebevolající vlezlost! Návštěvník zřejmě vycítil její nechuť, proto se uklonila a pravila: „Jsem přímo nadšena, že vás vidím, pane." Opětoval poklonu, ale neřekl nic. Zavedla jej do domu, v zrcadle si všimla, že jí trčí z vlasů zimolez, ale úmyslně, ze vzdoru, jej tam ponechala. Poté se usadili na nepohodlné židle, hleděli na sebe a lord Godolphin si přitom pohrával s holí se zlatým knoflíkem.

„Dozvěděl jsem se, že jste přijela," promluvil posléze, „a pokládám za svou povinnost, hlavně však za potěšení, abych vám složil poklonu. Už je to mnoho let, co jste zde byla naposledy s manželem, určitě si zde připadáte jako cizinci. Když byl Harry mládenec, znali jsme se velice důvěrně."

„Ovšem," odpověděla Dona a překvapeně pozorovala obrovskou bradavici na lordově nose. Má smůlu, ubožák, pomyslela si. Rychle odvrátila pohled, aby to nepostřehl.

„Ano," pokračoval, „myslím, že Harry patřil mezi mé nejmilejší přátele. Co se oženil, vidím ho málo, když teď trávíte svůj čas ve městě." Toto postesknutí pochopila jako výčitku.

„Musím vám s politováním sdělit, že tu Harry není," řekla, „přijela jsem sama s dětmi."

„To je mi velice líto," odvětil, ale její reakce se už nedočkal. „Má paní by přišla se mnou," dodal, „ale v tuto chvíli se necítí dost dobře. Zkrátka…" Zaváhal, zahnán do úzkých jejím mlčením, a Dona se chápavě usmála.

„Rozumím, také jsem měla děti."

Vyjevil se, ale pak se uklonil. „Doufám, že to bude dědic," řekl.

„Samozřejmě," ujistila jej Dona, kterou stále přitahovala bradavice sedící na lordově nose. Co si o ní musí namlouvat jeho paní, aby ji snesla? Godolphin vyprávěl o své ženě, jak Donu ráda přivítá, protože je zde málo sousedů, a chrlil nepřetržitě společenské fráze. Nudil ji svou těžkopádností. Litovala, že není střední cesty mezi pompézní domýšlivostí a cynickou lhostejností Rockinghamovou. Vypadal by Harry stejně, kdyby žil v Navronu? napadlo ji. Lord jí připomínal velikou řípu s prázdnýma očima, s ústy podobnými beztvarému pudinku.

„Doufal jsem," pokračoval Godolphin, „že nám Harry v hrabství pomůže. Jistě už víte o našich těžkostech."

„Nevím nic," odpověděla.

„Ne? Jste zde asi dobře ukrytá, když nic nevíte, v okruhu mnoha mil se o ničem jiném nemluví. Byli jsme posledními událostmi šokováni a nejdou nám na rozum: jsou proti nám vedeny pirátské útoky. V Penrynu zmizelo z pobřeží zboží značné ceny a asi tak před týdnem bylo vyrabováno panství jednoho mého souseda."

„Hrůza," prohlásila Dona.

„Víc než hrůza, to je přímo hozená rukavice!" zahřímal

Godolphin, ještě rudější ve tváři a s očima ještě více vypoulenýma. „Nikdo si neví rady. Osobně jsem poslal stížnost do Londýna, ale ani se nenamáhali s odpovědí. Z bristolských kasáren nám sem poslali hrstku vojáků, ale ti nejsou k ničemu. Máme pouze jednu možnost: všichni statkáři v hrabství se musí spojit a společně zlikvidovat nebezpečí. Proto je velmi špatné, že Harry není v Navronu, velmi špatné."

„A já bych vám nemohla nějak pomoci?" otázala se, zaryla nehty do ruky, aby potlačila smích, neboť ji napadlo, že jeho rozhořčení a zloba snad obviňují z pirátství ji samu.

„Drahá paní," řekl. „Pokud nám chcete být užitečná, podejte zprávu manželovi, ať přijede a postaví se po našem boku, pak jistě přemůžeme toho zatraceného Francouze."

„Francouze?" podivila se.

„Ale ovšem, o to je to hanebnější," zlobou skoro zapištěl, „že nás tak trápí mizerný přivandrovalec, který zná nepochopitelně dobře naše pobřeží a vždy pláchne do Bretaně, jakmile po něm natáhneme ruku. Jeho loď je jako rtuť, naše kocábky ji nedohoní. V noci se vždy přikrade jako krysa, přistane v přístavu, vybere naše zboží z obchodů a skladišť, když my spíme, a s ranním přílivem zmizí."

„Jak to vypadá, je chytřejší než vy," podotkla Dona.

„Možná, madame – pokud je vám libo," odtušil s uraženou povýšeností.

„Myslím, že by ho ani Harry nikdy nechytil, je na to dost líný," poznamenala.

„Nemyslel jsem, že by ho Harry měl honit," odpověděl Godolphin, „potřebujeme spíše Harryho hlavu, více hlav více ví. Toho chlapa musíme dostat za každou cenu, obě-

tujeme třeba všechny peníze, kterými disponujeme. Chápete, o jak vážnou jde věc? Jsme nejen okrádáni, ale i naše ženy spí neklidně ve strachu o své životy, a bohužel nejen o svoje životy…“

„Takový je to tedy pirát!“ vydechla Dona.

„Zatím se ztráty na životech nevyskytly a žádná naše žena dosud nebyla unesena,“ řekl Godolphin sklesle, „ale je to Francouz, a je tedy pouze otázkou času, kdy se podobná hanebnost přihodí.“

„Ano, ovšem,“ souhlasila Dona s úsměvem; povstala a zamířila k oknu, neboť musela skrýt nápor smíchu, který se dral ven jako reakce na lordovu směšnou nabubřelost. Naštěstí si to vyložil jako ukončení audience, a tak vstal, pompézně se uklonil a políbil jí uctivě ruku.

„Až budete psát manželovi, vyřiďte mu moje pozdravy a seznamte ho prosím s našimi obtížemi,“ požádal už na odchodu.

„Ano, jistě, spolehněte se,“ přisvědčila a byla si jista, že by Harry nikdy nepospíchal do války proti obratným pirátům a že tedy nic neohrozí její soukromí a skvělou svobodu. Ještě ujistila Godolphina, že navštíví jeho ženu, vyslechla jeho zdvořilostní fráze a poté jej dala Williamem vyprovodit.

S úlevou naslouchala, jak se dusání koně vzdaluje po silnici.

Rozhodla se, že ho už nikdy nepřijme; neměla v úmyslu ztrácet čas s hlupáky, to by jí připadalo ještě horší než večeře u Labutě; upozorní Williama, že pro podobné návštěvy nebude nikdy doma. William si už bude muset poradit: je na procházce, je nemocná, ať třeba řekne, že zešílela a on ji drží v poutech v pokoji, všechno bude lepší než naslouchat panákům v tomto hrabství, těm hlupákům, kteří se

nechají ve spánku olupovat, aniž by tomu dokázali zabránit. Jak jsou neschopní a pomalí! Kdyby postavili hlídky, nastražili na cizince léčku a vyčkali, až se koráb vplíží do přístavu. Každá loď, pokud není přízrakem, je závislá na větru a přílivu, ani posádka se nepohybuje neslyšně, na břehu každý krok zaduní, hlasy se rozléhají a nesou se nad hladinou daleko široko.

Toho dne večeřela dříve než jindy, snad také proto, aby předala Williamovi příkazy: požádala jej, aby všem podobným návštěvníkům zavřel dveře před nosem.

„Rozumíte, Williame," řekla, „přijela jsem do Navronu za samotou a roli samotářky zde chci sehrát až do konce."

„Ano, Vaše Milosti," odpověděl, „odpoledne jsem udělal chybu, slibuji, že se to už nestane, bude vám dopřáno samoty a radosti z úniku…"

„Úniku?" podivila se.

„Ano, Vaše Milosti, kvůli tomu jste přece tady. Utekla jste před svou londýnskou rolí do tiché navronské svatyně."

Mlčela, chvíli zaskočena jeho postřehem a také trochu rozzlobena. „Máte dotěrnou intuici, Williame," řekla.

„Nesmíte se zlobit, Vaše Milosti, hodně jsem se naučil ve své předposlední službě. Můj pán… Pozoroval jsem lidi, stejně jako je pozoroval on. A on by zcela jistě označil váš příjezd do Navronu za únik."

„Proč jste od něho odešel, Williame?"

„Změnil způsob života tak důkladně, že mu moje služby byly málo platné, Vaše Milosti. Dohodli jsme se, že mu budu prospěšný jinak…"

„A proto jste přišel do Navronu?"

„Ano, Vaše Milosti."

„Chytat tu o samotě můry?“

„Přibližně tak, Vaše Milosti.“

„Není Navron únikem i pro vás?“

„Možná, Vaše Milosti.“

„A co dělá váš bývalý pán?“

„Cestuje, Vaše Milosti.“

„Kdo cestuje příliš, ten vlastně uniká.“

„Můj pán mluvil podobně, Vaše Milosti.“

„Je mu asi dobře,“ přemítala a loupala ovoce, „většina z nás může unikat a jen předstírat, že jsme nalezli svobodu, ale vlastně je to útěk se spoutanýma rukama i nohama.“

„Ano, Vaše Milosti.“

„Váš pán nemá žádná pouta?“

„Vůbec žádná, Vaše Milosti.“

„Ráda bych se s ním seznámila, Williame.“

„Myslím, že spolu máte hodně společného, Vaše Milosti.“

„Nepojede náhodou jednoho dne okolo?“

„Možná, Vaše Milosti.“

„V tom případě neplatí můj rozkaz o návštěvách, nejsou nutné žádné nemoci ani šílenství, rozumíte, Williame?“

„Velice dobře, Vaše Milosti.“

Viděla, že se usmívá, ale současně úsměv maskuje stahováním úst do obvyklé podoby knoflíku. Vstoupila do zahrady, vzduch ji pohladil svou vlahostí, západní nebe vytáhlo ze slunce dlouhé paprsky. Slyšela štěbetání dětí, ukládaných chůvou do postele. Zatoužila jít dál. Vzala si šál, přehodila jej přes ramena, přešla zahradu, park, dostala se na blátivou polní cestu, vozové koleje ji přivedly až k veliké mýtině porostlé ostrou trávou, k vřesovišti, když je překonala, přiblížila se až k pobřežním útesům.

Zatoužila po pohledu na otevřené moře, řeka jí najednou nestačila. Den se už nachyloval a ochlazovalo se, když se dostala až k příkrému ostrohu, nad nímž vůči její přítomnosti protestovali racci. Odtud mohla pozorovat moře, ale i řeku, lesknoucí se v místech dotyku vodních mas. Moře se chovalo tiše a mírně, jako by očekávalo, že mu zapadající slunce za odměnu vhodí na hladinu načervenalé a nazlátlé stíny. Hluboko pod svýma nohama spatřila vlny dotírající na skálu.

Šikmé slunce vytvořilo na moři širokou světelnou cestu táhnoucí se až k obzoru. Dona ulehla do trávy a sledovala rej barev s uklidněnou myslí, zdálo se jí, že se v okolním živlu rozplyne společně s barvami a chvěním moře. Obzor byl najednou přerušen předmětem, který se zvětšoval a nabýval ostřejších kontur. Objevily se plachty a pod nimi štíhlý trup lodi. A za chvíli už viděla vysokou nástavbu na zádi a stěžně, kolem nichž poletovalo hejno racků, patrně se dožadovali zbytků z úspěšného rybolovu. Zapadající slunce obarvilo loď zlatem, ale ta za sebou nechávala jen černou brázdu; příď zamířila k pevnině a tento obraz vyvolal v Donině mysli záchvěv úzkosti. V tuto chvíli žiješ, pomyslela si. Chtělo se jí zpívat, aby vyjádřila pocity, které se jí zmocnily. A pak se vydala nazpět k Navronu. Právě vycházel měsíc a tma zvedla vítr až do korun stromů.

KAPITOLA V

Ulehla ihned po návratu, unavená dlouhou procházkou. Usnula okamžitě, přestože záclony v otevřeném okně šustily a do obličeje jí svítil měsíc. Ve spánku zaslechla odbíjet půlnoc, poté se probudila s jistotou, že v písku pod oknem zaskřípaly kroky. Vstala, přistoupila k oknu a pohlédla do zahrady. Nespatřila tam nikoho, měsíc poodstoupil a ponořil dům do stínu. Pokud tam někdo byl, měl dost času odejít. Vtom se znenadání od skupiny stromů za záhonem odlepila postava, vstoupila přímo do čtverhranu měsíčního světla a hleděla směrem k domu. Dona zaznamenala, jak lidský stín přiložil ruce k ústům a dlouze zapískl. V tu chvíli se další obrys lidské postavy vykradl od domu, předtím byl patrně ukryt ve dveřích salonu. Druhý stín se blížil k prvnímu s varovně zdviženou rukou. Dona v něm poznala Williama. Odhrnula záclonu a vyklonila se ven, vlasy jí spadly do tváře, dýchala rychle, srdce jí divoce tlouklo. Podívaná ji vzrušovala možným nebezpečím a neznámým dobrodružstvím. Oba muži se zastavili, William zřetelně gestikuloval, poté spolu chvíli hovořili a nezná-

mý přitom rozhazoval rukama, vypadalo to, jako by byl něčím zaskočen a přiveden do úzkých. Nakonec oba zmizeli za stromy. Dona čekala, že se vrátí, a snažila se zaslechnout jejich hlasy. Za chvíli ji sevřel chlad, a tak se vrátila do postele, ale usnout už nedokázala, nečekanou záhadu chtěla rozřešit.

Kdyby se do noci vykradl osamocený William, mávla by nad tím rukou, patrně by šel do Helfordu navštívit ženu, která mu nebyla lhostejná, anebo, což by bylo ještě přirozenější, se vydal na svůj obvyklý hon za nočními můrami. Avšak jeho tajuplné chování, signály, varovně zdvižená ruka, úprk přes trávník, to byly nevysvětlitelné úkazy.

Vyčítala si, že mu pošetile důvěřovala. Jiní by Williama propustili, jakmile by zjistili, jak vedl jejich dům a jak přistupoval k plnění rozkazů. Jenže ji jeho chování bavilo a dráždilo, ale neuráželo, jak by jistě pobouřilo lady Godolphinovou; také Harry by Williama na hodinu vyhodil, pokud by se k němu nechoval zcela jinak. A pak ta miska s tabákem a svazek básní – i to byla nerozluštitelná záhada; rozhodla se ráno něco podniknout a situaci vyřešit, třebaže ještě nevěděla jak a zmatek v hlavě jí nedával žádné návody. Nastával šedivý ranní úsvit a teprve v něm usnula.

Den byl stejně horký a modrý jako ty předešlé, slunce se jakoby navždy usídlilo na bezmračném nebi. Dona vyšla ven a namířila přímo ke skupině stromů, kde spolu rozmlouvali William s neznámým. Přesně podle jejích předpokladů kroky muže zanechaly v borůvčí stopy, lehce sledovatelné, vedoucí přes hlavní mýtinu do lesa a pak dolů k lesní houštině. Kráčela po nich, i když se trasa svažovala a vedla obtížným terénem.

Napadlo ji, že by ji stopy mohly zavést až k řece nebo k některému říčnímu rameni, zahlédla totiž záblesk vody. Pak si ovšem uvědomila, že vodní plocha nemůže být tak blízko. Chvíli váhala, zda se má pustit za svým objevem a prozkoumat jej, ale pak si připomněla, že je už pozdě a děti na ni netrpělivě čekají i s Williamem, a tak se vrátila nazpět lesem a brzy se dostala na zámeckou louku. Svůj průzkum odloží na vhodnější chvíli, snad už na odpoledne.

Hrála si s dětmi a v duchu koncipovala povinný dopis Harrymu, posel jej měl doručit do Londýna; pak seděla v salonu u okna, okusovala pero a přemýšlela, jak mu současně napsat, že je zde šťastná, ale vyjádřit se tak, aby jej to nebolelo. *Navštívil mě tvůj přítel z dětství, nějaký Godolphin,* psala, *příroda mu mnoho nenadělila, snad jen nabubřelost, není mi jasné, o čem sis s ním jako kluk mohl povídat. Na konci nosu má bradavici jako pecku od broskve, a světe div se, jeho žena čeká přesto dítě; vzkázala jsem jí, jak s ní velice cítím. A on sám má hrůzu z jednoho piráta, tedy spíše Francouze, který okrádá jeho sousedy, ale vojáci ho nedokážou chytit, což je příznačné. A tak jsem se rozhodla, že se toho ujmu sama. Představ si mě s nožem v zubech, podle Godolphina je to náramný násilník, co se týče mužů i žen… Svážu ho a pošlu ti ho pro zábavu…* Zívla a zavadila perem o zuby, psát dopis podobného druhu bylo lehké, jenže Harry chtěl dostávat i jiné informace. Kdyby však mezi řádky vyčetl přílišnou něhu a lásku, rychle by skočil na koně a cválal by bez oddechu, aby ji objal, a to nechtěla riskovat. Zároveň nemohla být přehnaně chladná, protože jeho utrpení by jej do Navronu přilákalo stejně neodkladně.

A tak napsala: *Bav se podle libosti, ale mysli na svou postavu, a dostaneš-li chuť, obrať se bez obav na kteroukoli krásnou dámu, na kterou pohlédne tvoje ospalé oko. Nebudu ti dělat scény, až se sejdeme.*

Tvým dětem se daří výborně, srdečně tě pozdravují a já ti posílám vše, co si přeješ, abych ti poslala.

Tvá věrná žena Dona

Dopis složila a zapečetila a hned si připadala volnější. Vymýšlela plán, jak se odpoledne zbaví Williama, aby jí nepřekážel, až se vydá na průzkum. V jednu hodinu, když jedla studené maso, jí konečně svitlo.

„Williame," řekla.

„Prosím, Vaše Milosti."

Zkoumala, zda na něm zůstaly stopy nočního dobrodružství, našla však jen tvář, která se nemohla dočkat jejích rozkazů.

„Williame," opakovala, „chci, abyste dnes odpoledne zajel na statek lorda Godolphina a odevzdal tam květiny pro jeho paní, která se cítí nadměrně indisponována…" Spatřila záblesk nelibosti v jeho pohledu, nebo šlo jen o chvilkovou neochotu či zaváhání?

„Přejete si, abych květiny doručil už dnes, Vaše Milosti?"

„Ano, a přeji si také, aby podkoní vzal kočárem na výlet slečnu Henriettu, pana Jamese a také chůvu."

„Prosím, Vaše Milosti."

„Povězte zahradníkovi, aby nařezal květiny."

„Prosím, Vaše Milosti."

V duchu se zaradovala, protože vytušila, že se mu nehodí vydat se na cestu. Možná se chtěl setkat se svým přítelem

dole v lese. Nic se neděje, Williame, půjdu tam místo tebe, pomyslela si.

„Řekněte panské, ať mi odestele a zatáhne záclony, budu odpoledne odpočívat," požádala na odchodu. William se namísto odpovědi hluboce uklonil.

Byla přesvědčena, že její lest neprohlédl, ale pro jistotu šla do ložnice a ulehla na postel. Později naslouchala, jak nádvořím rachotí kočár, jak si děti s chůvou povídají o nečekaném výletě, jak se kočár vykolébal až na dolní silnici. A poté uslyšela kopyta jediného koně, a to už vyšla z ložnice na chodbu a pozorovala Williama, jak leze do sedla i s obrovskou kyticí.

Lest se povedla, pomyslela si s radostí v nitru. Měla pocit dítěte vydávajícího se za dobrodružstvím. Oblékla si starší šaty, do houští byly až dost dobré, okolo hlavy si ovázala hedvábný šátek a pak vyklouzla nenápadně z domu.

Ubírala se pěšinkou, kterou nalezla dopoledne, tentokrát už s větší jistotou vstoupila do lesa. Ptáci se při poledním tichu vzpamatovali a křičeli na ni, motýli tančili v celých rojích, čmeláci bzučením blahořečili teplému vzduchu. A pak se vepředu opět zaleskla voda, která ji ráno tolik překvapila. Stromy prořídly, přiblížila se ke břehu, a tu se před ní odkryla mírná a tichá zátoka, zastíněná před lidskou zvědavostí houštinami a stromy. Neměla dosud ani potuchy o tomto slepém rameni říčního koryta, které se vloudilo na jejich pozemky přes protesty hustých lesů. Nastala chvíle odlivu, voda odtékala z bažin. Na místě, kde stála, se nacházelo čelo zátoky, která se ohýbala jako luk okolo řady stromů; Dona se vydala podél břehu, zátoka jí připadala jako místo jiného úniku, mnohem významnějšího, než byl ten před-

chozí; okouzlená pozorovala stojící volavku, slavnostně šedivou, hlavičkou zabořenou do opeřeného křídla. Kousek od ní se malý ústřičník brouzdal v bahně jako v tekutém zlatě, do této scenerie vpadla svým skřekem koliha. Vtom však ptáci zpozorněli, koliha se zvedla a popoletěla do bezpečnější části zálivu, volavka ji následovala, i když se chvilku zdržela kvůli svým lenivým křídlům. Dona zaslechla zvuk, který jí připomínal údery kladiva.

Došla k otevřenější části zátočiny a musela se okamžitě schovat do houštiny, neboť právě zde se záliv rozšířil a prostředím i velikostí by jí připomněl rybník, kdyby zde ovšem nekotvil koráb, a to tak blízko, že mohla kamenem dohodit na jeho palubu. Poznala v něm loď ze včerejšího večera. Dva muži viseli na jejím boku a seškrabovali starý nátěr; právě oni způsobovali hluk, který slyšela. Nečekaně hluboká voda poskytla lodi dokonalé kotviště, strmé bahnité břehy řeky se naplňovaly za přílivu natolik, že to umožňovalo lodi vplout sem i vyplout na širé moře. Několik yardů od místa Donina úkrytu čněl vyvýšený násep. Na něm ležely trámy, kladka, lana, dobře chráněné před přílivem. Od břehu vedlo lano k loďce, v níž nikdo nebyl.

Jakýsi muž přešel palubu, naklonil se přes zábradlí a pozoroval pracující druhy. Vypadal jako opice, usměvavý mužíček s loutnou v ruce. Usadil se na zábradlí, udělal si pohodlí a prohrábl struny. Pracující muži vzhlédli a zasmáli se. Muž zpíval, nejprve tiše a pak už hlasitě a bezstarostně. Dona chytala slova a srdce jí bušilo, zpěvák zpíval francouzsky.

Pak pochopila všechny souvislosti, ruce jí zvlhly, hrdlo se jí stáhlo a po dlouhé době prožila nápor zmrazujícího a nezvladatelného strachu.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.